

PEDAGOGISCH DIDACTISCH KADER BSO III

Het leerplan BSO III binnen de leerplannen SO.

Het leerplan vertaalt de richtlijnen en einddoelen van het PEGO in doelstellingen per graad en per richting. Sinds de goedkeuring van de *Interlevensbeschouwelijke competenties* (ILC's) door het comité PEGO (2013) worden ook deze meegenomen in de leerplanontwikkeling. Aan de ILC's wordt aandacht besteed in de gewone lessen als dit bij de doelstellingen van het leerplan past. Daarnaast kunnen ook thema's uit het leerplan een inspiratiebron vormen voor de jaarlijkse samenwerkingsprojecten rond de ILC's.

Leerinhouden en leerlingenkenmerken worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd, rekening houdend met de leeftijd en de studierichting/specialisatie. Globaal betekent dit dat de persoonsvormende en inhoudelijke elementen volgens de hiernavolgende invalshoeken aan de orde komen in het SO (leerlijn):

1. In de 1^e graad wordt er gefocust op het leren kennen van het *eigen verhaal* en wordt de lesinhoud vooral *verkennend* gebracht.
2. In de 2^e graad komt ook het *andere* sterker naar voren (informatief, verkennend) en komen daarmee de vragen rond eigenheid/verschil aan bod, inclusief de *keuzes* die daarmee samenhangen.
3. In de 3^e graad wordt gestreefd naar *integratie* van verschillende gebieden (kennis, vaardigheden) zowel op persoonlijk vlak als met het oog op de samenleving. De omgang met (mensen met) andere opvattingen hoort hierbij.

Structuurelementen in het leerplan BSO III: verdieping, integratie, relevantie.

In de verticale leerlijn (chronologisch meelopend met de leerling en zijn ontwikkeling) wordt in de 3^e graad in het algemeen speciaal aandacht geschonken aan de **verdieping** van de kennis (na-denken) en de **integratie** van kennis en vaardigheden (verbanden zien, ervaren, eenheid construeren). De vragen naar de **geloofwaardigheid en relevantie** worden ook acuter (niet zozeer theoretisch, maar qua engagement, existentieel: Is het de moeite waard? Wat maakt het voor verschil?). In BSO III zal dit alles zeer concreet en levensnabij moeten gebeuren. Omdat BSO III sterk praktijkgericht is komt het beroepsleven nadrukkelijker dan ooit de school binnen. Voor het levensbeschouwelijk onderwijs betekent dit dat ook beroepsethische elementen aan bod komen, evt. gedifferentieerd naar studierichting. Ook zal de participatie aan de maatschappij nadrukkelijk aan de orde komen.

Rol van de leerkracht

De leerlingen staan al met één voet buiten school en zijn bezig met werk en hun sociaal leven. Velen staan op de grens van de volwassenheid. De leerkracht wordt zodoende meer en meer **begeleider** en **interpellant**. De **veelheid van levensovertuigingen** behoeft kadering en duiding. De **eigen identiteit** moet langzamerhand op 'eigen benen' kunnen staan. Het is hierbij zaak die niet in oppositie tegen de andere te ontwikkelen maar in alle vrijmoedigheid 'in aanwezigheid van' de ander te ontvouwen.

Overkoepelende doelstelling

De leerstof wordt aangeboden binnen een kader van één koepeldoelstelling die **vier domeinen** van het leven bestrijkt (die elkaar ook overlappen) waarop de bovengenoemde structuurelementen (verdieping, integratie, relevantie) van toepassing zijn:

De leerlingen verwerven relevante kennis, vaardigheden en attitudes (competenties)

1. voor hun privé leven
2. voor hun leven als christen
3. voor hun beroepsleven
4. voor het begrip van en functioneren in de samenleving

Thema's

Om deze doelstelling te bereiken zijn er ruim 20 thema's geformuleerd, waarop de leerkracht zich met de leerlingen kan richten. Voor elk thema zijn een beperkt aantal doelstellingen uitgewerkt. Deze worden u in deel II van dit leerplan samen met didactisch materiaal, variërend van lessuggesties tot uitgewerkte modules, aangeboden. Dit deel van het leerplan is flexibel en kan worden bijgesteld (groeien) naar gelang van de input van de zijde van leerkrachten. Net als in BSO II, geldt de regel dat men niet langer dan 3 weken achter elkaar met één thema mag bezig zijn. Ook hoeft u niet alle doelstellingen te halen die bij een thema worden geformuleerd. De samenstelling van de klasgroep en de overkoepelend doelstelling bepalen mede hoe het thema aan de orde komt.

Naast de invulling met thema's moedigen we de leerkrachten ook aan om in te spelen op actuele situaties die zich voordoen op school, vragen waar de leerlingen mee komen, of projecten waaraan wordt meegewerkt. De godsdienstles is verbonden met het gewone leven en het algemene schoolgebeuren.

Ook verwachten wij dat de leerkrachten elk jaar opnieuw op gepaste wijze aandacht besteden aan de *christelijke feestdagen*.

Als men met een onderwerp bezig is dat niet in de thema's aan de orde komt, dan dient de leerkracht in zijn achterhoofd te hebben hoe de lessen verbonden kunnen worden met de structuurelementen en de koepeldoelstelling van het pedagogisch-didactisch kader.

De thema's (in alfabetische volgorde):

Agressie	Kinderen krijgen
Armoede	Kunst
Christelijke feesten	Lichaam en zelfbeeld
Depressie	Manipulatie
Gezin en opvoeding	Mensenrechten
Gezondheid en ziekte	Migratie/Wonen in België (<i>wordt verwacht</i>)
Grote lijnen van de Bijbel	Oorsprong van de wereld
Hindoeïsme/Boeddhisme	Politiek
Huwelijk	Sport
Homoseksualiteit	Toekomst
Kerk	Uitleg van de Bijbel
	Zorg voor de schepping

7 BSO

In de praktijk wordt het 3e jaar BSO III (7BSO) meestal ingericht als een specialisatiejaar, meer dan als een algemeen oriënterend jaar. De leraren kunnen een keuze maken uit de thema's van 5-6 BSO, toegesneden op de specifieke vragen en noden van deze leerlingen.

Verantwoording

Leerkrachten moeten hun lessen verantwoorden door aan te geven hoe zij het thema koppelen aan (een deel van de) viervoudige doelstelling en welke van de bovengenoemde vaardigheden zij inoefenen.